

fiom:

Oddanie dziecka do
adopcji

Oddanie dziecka do adopcji

Jesteś w ciąży lub właśnie urodziłaś dziecko i nie widzisz możliwości, żeby sama sprawować nad nim opiekę? W takiej sytuacji możesz rozważyć oddanie swojego dziecka do adopcji. Będzie ono miało innych rodziców, a Ty zrzekniesz się swoich praw do niego. Jest to oczywiście decyzja drastyczna. Do procedury związanej z oddaniem dziecka do adopcji włączone są różne organy, trzeba też dopełnić wielu formalności. Fiom pomaga kobietom, które rozważają oddanie dziecka do adopcji, na wszystkich etapach tej procedury. Pomoc ta jest nieodpłatna.

Co oznacza zrzeczenie się dziecka w celu oddania go do adopcji?

Jeśli oddajesz dziecko do adopcji, wówczas wszelkie związki prawne między Wami przestają istnieć. Twoje dziecko staje się z prawnego punktu widzenia własnym dzieckiem rodziców adopcyjnych, ze wszystkimi prawami i obowiązkami, które się z tym wiążą. Przestajesz mieć władzę rodzicielską nad dzieckiem i otrzymuje ono nazwisko rodziców adopcyjnych. Oddanie dziecka do adopcji ma duże konsekwencje, takiej decyzji nie podejmuje się bez przyczyny. Dlatego też ustanowiono termin przeznaczony na rozważenie tej decyzji wynoszący 3 miesiące od urodzenia się dziecka. Pracownik Fiom-u może Ci w tym okresie pomóc w dokonaniu wyboru, za którym będziesz stała. Organizacja ta jest dobrze zorientowana w procedurze, może udzielić Ci informacji i bronić Twoich interesów.

Organy, które są włączone w przypadku wyrażenia zamiaru oddania dziecka do adopcji

- Rada Ochrony Dziecka [Raad voor de Kinderbescherming]: jest odpowiedzialna za uregulowanie sprawy od strony prawnej, ze swoich działań rozlicza się przed sądem.
- Urząd Nadzoru Kuratorskiego do spraw Nieletnich [Jeugdbescherming]: otrzymuje status (tymczasowego) opiekuna i umieszcza Twoje dziecko w tymczasowej rodzinie zastępczej
- Fiom: udziela wsparcia matce¹ (rodzicom) podczas procesu dokonywania decyzji i reprezentuje jej interesy wobec innych organów. Fiom rozlicza się ze swoich działań przed Radą Ochrony Dziecka.

Przyjęcie pomocy ze strony organizacji Fiom nie jest obowiązkowe. Obowiązkowy jest natomiast kontakt z Radą Ochrony Dziecka. Spoczywa na niej bowiem prawna odpowiedzialność za przeprowadzenie procedury, za co rozlicza się ona przed sądem opiekuńczym [kinderrechter], który decyduje, czy zrzeczenie się dziecka w celu oddania go do adopcji może mieć miejsce. Fiom może Ci pomóc w doprowadzeniu procedury do końca w Holandii, zarówno w odniesieniu do Ciebie, jak i Twojego dziecka. Jeżeli w trakcie procedury wrócisz do Polski i nie będziesz już miała kontaktu z Radą Ochrony Dziecka lub z Fiom-em, możliwe jest, że Rada w takiej sytuacji nawiąże kontakt z polskimi organami, by móc doprowadzić procedurę do końca.

Najważniejsze etapy procedury

Okres przed porodem / okres okołoporodowy

- Jeśli się do nas zgłoszisz, jak najszybciej zaplanujemy rozmowę z pracownikiem Fiom-u. Pracownik ten, razem z Tobą, przyjrzy się Twojej sytuacji i udzieli Ci informacji o adopcji oraz innych rozwiązaniach.
- Jeśli rzeczywiście będziesz rozważać oddanie dziecka do adopcji, wówczas Fiom zgłosi Twój wstępny zamiar Radzie Ochrony Dziecka, tak by mogła ona w międzyczasie nawiązać kontakt z tymczasową rodziną zastępczą, która będzie sprawować opiekę Twoim dzieckiem przez pierwsze 3 miesiące po porodzie.

¹aby tekst był bardziej czytelny oraz ze względu na to, że biologiczny ojciec dziecka często nie uczestniczy w procesie podejmowania decyzji: używamy formy „Ty” i „kobieta” zamiast „Wy” i „rodzice oddający dziecko do adopcji”. Dalsze objaśnienie znajduje się w akapicie „Ojciec biologiczny”.

Okres po porodzie

- Jeśli krótko po porodzie będziesz nadal przekonana, że oddanie dziecka do adopcji jest najlepszym rozwiązaniem, wtedy Fiom zgłosi fakt urodzenia się Twojego dziecka Radzie Ochrony Dziecka.
- Ze względu na to, że nie będziesz sama sprawować opieki nad swoim dzieckiem, Rada złoży wniosek do sądu o uregulowanie sprawy władzy rodzicielskiej. Zazwyczaj sąd przyznaje władzę rodzicielską kuratorowi Urzędu Nadzoru Kuratorskiego do spraw Nieletnich, który przejmuje wówczas odpowiedzialność za Twoje dziecko.
- Zostanie ono, najszybciej jak będzie to możliwe, umieszczone za pośrednictwem kuratora w tymczasowej rodzinie zastępczej na 3 miesiące.
- Te 3 miesiące to okres przeznaczony do zastanowienia się nad swoim wyborem. Jeśli będziesz chciała, możesz odwiedzać swoje dziecko po uzgodnieniu tego z Fiom-em oraz z kuratorem.
- Zarówno Ty, jak i ojciec dziecka, jeśli jest on zaangażowany w sprawę, możecie otrzymać pomoc i wsparcie od Fiom-u.

3 miesiące po urodzeniu się dziecka

- Jeśli po upływie trzech miesięcy przeznaczonych na zastanowienie się, definitywnie postanowisz oddać swoje dziecko do adopcji, wówczas zostanie ono przeniesione od tymczasowej rodziny zastępczej do rodziny, która chce je adoptować – ma ona status kandydatów

na rodziców adopcyjnych. Za pośrednictwem Fiom-u podpisujesz oświadczenie o zrzeczeniu się praw rodzicielskich do dziecka [afstandsverklaring].

- Jeśli zdecydujesz się na umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej, wówczas będzie ono przeniesione do stałej rodziny zastępczej, patrz: „Rodzina zastępcza jako alternatywa dla oddania dziecka do adopcji”, strona 9.
- Jeśli w okresie przeznaczonym na rozważenie decyzji zdecydujesz, że jednak chcesz sama sprawować opiekę nad swoim dzieckiem, wówczas powiadamia się o tym Radę Ochrony Dziecka oraz sąd. Gdy organy te wyrażą zgodę, Twoje dziecko jak najszybciej wróci do Ciebie.

Rok i 3 miesiące po urodzeniu się dziecka

- Kandydaci na rodziców adopcyjnych sprawujący opiekę nad Twoim dzieckiem, mogą po upływie roku złożyć w sądzie wniosek o adopcję. Jeśli sąd wyrazi na to zgodę, wówczas staną się oni jego prawnymi opiekunami i dziecko otrzyma ich nazwisko. Zostaniesz o tym poinformowana. Sąd będzie również chciał wiedzieć, czy podtrzymujesz swoją decyzję.
- Jeśli w ciągu roku przed zatwierdzeniem adopcji przez sąd, zmienisz zdanie i będziesz chciała otrzymać dziecko z powrotem, wówczas Rada Ochrony Dziecka zbadasz sytuację. Wystawi ona

następnie opinię dla sądu, w której przedstawi, co według niej byłoby najlepszym rozwiązaniem. Decyzję wyda sąd. Interesy dziecka są tutaj najważniejsze.

Istotne informacje

Organy uczestniczące w procedurze adopcyjnej potrzebują od Ciebie przynajmniej następujących informacji:

- Umotywowanie decyzji o oddaniu swojego dziecka do adopcji; jakie okoliczności odgrywają rolę.
- Twój podpis na oświadczeniu o zrzeczeniu się praw rodzicielskich do dziecka; oświadczenie to powinno zostać podpisane pod koniec trzech miesięcy przeznaczonych na podjęcie decyzji.
- Twoje życzenia w odniesieniu do rodziny adopcyjnej: na przykład dotyczące wyznania, obecności innych dzieci w rodzinie, poziomu wykształcenia, składu związku partnerskiego rodziców adopcyjnych itp.

- Informacje przeznaczone dla Twojego dziecka: opis Ciebie, Twoje hobby, choroby dziedziczne w rodzinie, zdjęcie, rodzina, z której pochodzisz, informacje o biologicznym ojcu dziecka.
- Po upływie około 15 miesięcy, sąd będzie chciał się dowiedzieć, czy nadal zgadzasz się na adopcję, by na rozprawie Twoje dziecko mogło definitywnie zostać zaadoptowane (przysposobione) przez rodzinę, w której jest ono już umieszczone.

Jeśli chcesz, by Twoje dziecko zostało zaadoptowane zgodnie z prawem, powinnaś zadbać o to, by przynajmniej powyższe informacje dotarły do fundacji Fiom lub Rady Ochrony Dziecka oraz by w urzędach znany był Twój właściwy adres pobytu do co najmniej 15 miesięcy od urodzenia się dziecka.

Dalsze objaśnienie procedury oddania dziecka do adopcji

Jak przebiega procedura?

Podczas ciąży

Jeśli będąc w ciąży zgłosisz się do fundacji Fiom, jak najszybciej zaplanujemy rozmowę z pracownikiem Fiom-u. Pracownik ten, razem z Tobą przyjrzy się Twojej sytuacji i udzieli Ci informacji o adopcji oraz innych rozwiązaniach. Jeśli będzie to możliwe, do sprawy zostanie włączony również ojciec biologiczny.

Po porodzie - 3 miesiące na zastanowienie się

Jeśli po porodzie nadal będziesz rozważać oddanie dziecka do adopcji, zostanie ono, najszybciej jak będzie to możliwe, umieszczone początkowo u tymczasowej rodziny zastępczej. Będziesz mogła wtedy przyjść do siebie po porodzie i będziesz miała czas na zastanowienie się nad decyzją. W czasie tych trzech miesięcy przeznaczonych na zastanowienie się, będziesz mogła odwiedzać swoje dziecko, jeśli tego zechcesz. W tym okresie mają również miejsce rozmowy pracownika Fiom-u albo tylko z Tobą, albo również z udziałem ojca biologicznego. Rozmowy te nie są obowiązkowe, ale jeśli znajdujesz się w sytuacji konfliktowej, Fiom może reprezentować Twoje interesy wobec organów zaangażowanych w procedurę. Również korespondencja związana z procedurą może być doręczana na adres Fiom-u,

by maksymalnie ograniczyć przychodzenie korespondencji na ten temat na Twój adres domowy.

Czasami jest jasne, że chce się oddać dziecko do adopcji i nie ma się wątpliwości. Czasami nie jest się (jeszcze) pewnym. W okresie, gdy Twoje dziecko przebywa u tymczasowej rodziny zastępczej, masz możliwość zastanowienia się nad swoim zamiarem oddania go. Fiom może Cię w tym wesprzeć. Pomocne może być zadanie sobie następujących pytań:

- Jak odczuwasz fakt, że opiekę nad swoim dzieckiem (być może) ostatecznie przekażesz komuś innemu?
- Czy teraz, gdy poród masz za sobą, sytuacja się zmieniła?
- Czy wiesz, jakie mogą być inne rozwiązania?

W ciągu trzech miesięcy po porodzie podejmiesz decyzję, czy faktycznie chcesz oddać swoje dziecko do adopcji. Jeśli w tym okresie zdecydujesz, że jednak sama chcesz sprawować nad nim opiekę, wtedy zostaje o tym zawiadomiona Rada Ochrony Dziecka. Jeśli wyrazi ona zgodę, Twoje dziecko jak najszybciej wróci do Ciebie.

Po dokonaniu wyboru, by oddać dziecko do adopcji

Gdy zdecydowałaś się oddać swoje dziecko do adopcji, zostaje ono, najszybciej jak będzie to możliwe, przeniesione do rodziny, która chce je adoptować.

Pracownik Fiom-u ustali z Tobą, jakie są Twoje życzenia i preferencje jeśli chodzi o rodzinę adopcyjną, na przykład wiek rodziców, ich wyznanie, pochodzenie etniczne, czy w rodzinie są inne dzieci, jaki jest skład związku rodziny adopcyjnej (mężczyzna/kobieta, mężczyzna/mężczyzna, kobieta/kobieta). Gdy upłynie rok sprawowania opieki nad Twoim dzieckiem przez rodziców adopcyjnych, będą oni mogli oficjalnie wystąpić o jego adopcję. Ma to miejsce za pośrednictwem sądu. W tym okresie sąd będzie chciał się od Ciebie dowiedzieć, czy nadal wyrażasz zgodę na adopcję. W momencie zatem, gdy sąd wydaje orzeczenie o adopcji (przysposobieniu), Twoje dziecko ma co najmniej 1 rok i 3 miesiące. Ty stajesz się zwaną po holendersku „afstandsmoeder” (jest to termin, którego używa się na określenie matek, które zrzekły się praw rodzicielskich do dziecka), a rodzice, którzy je zaadoptowali stają się oficjalnie rodzicami adopcyjnymi. Twój związek prawny z dzieckiem przestaje istnieć: otrzymuje ono nazwisko swoich rodziców adopcyjnych i zostaje całkowicie włączone do ich rodziny. Ty nie masz już żadnych praw do swojego dziecka.

Sytuacja, w której przed wydaniem orzeczenia o adopcji zmienisz zdanie

i będziesz chciała otrzymać swoje dziecko z powrotem. Wówczas Rada Ochrony Dziecka zbada Twoją sytuację i wystawi opinię dla sądu, w której przedstawi, co według niej byłoby najlepszym rozwiązaniem.

Decyzję wyda sąd. Interesy dziecka są tutaj najważniejsze.

Jeśli nie ukończyłaś jeszcze 18 lat

Organy, które są zaangażowane w procedurę adopcyjną postanowiły, że nieletni rodzic nie może w zasadzie oddać dziecka do adopcji. Gdy nieletni rodzic nie może sam sprawować opieki nad dzieckiem, zostaje ono umieszczone w rodzinie zastępczej. Daje to rodzicowi /rodzicom większą możliwość kontaktu z dzieckiem oraz ewentualnej zmiany decyzji.

Jeśli masz polskie obywatelstwo

Procedura oddania dziecka do adopcji jest dla kobiet mających obywatelstwo polskie pod wieloma względami taka sama, jak dla Holenderek. Różnica polega na tym, że w takiej sytuacji możliwe jest, iż Rada Ochrony Dziecka nawiąże kontakt z odpowiednimi organami w Polsce. Ma to przeważnie taki skutek, że wszystko trwa dłużej, ale dotychczas nie stanowiło przeszkody w adopcji.

Informacje o Twoim dziecku

Jeśli oddajesz swoje dziecko do adopcji, zrzekasz się wszystkich swoich praw do niego. Pracownik Fiom-u omawia z Tobą, czy chcesz utrzymywać z nim kontakt i w jaki sposób. Można na przykład ustalić z rodzicami adopcyjnymi, że co roku będziesz otrzymywać informacje w formie listu i/lub zdjęć. Utrzymywanie kontaktu w taki sposób jest możliwe tak długo, jak obie strony tego chcą. Jest on organizowany za pośrednictwem Fiom-u. Konieczna jest do tego współpraca rodziców adopcyjnych, gdyż po zatwierdzeniu adopcji to oni są opiekunami prawnymi i oni podejmują decyzje. Zdarza się, że biologiczna matka widuje swoje dziecko od czasu do czasu po zatwierdzeniu adopcji. Jeśli jednak już teraz wiesz, że będziesz chciała widywać swoje dziecko, może lepiej byłoby dokonać innego wyboru.

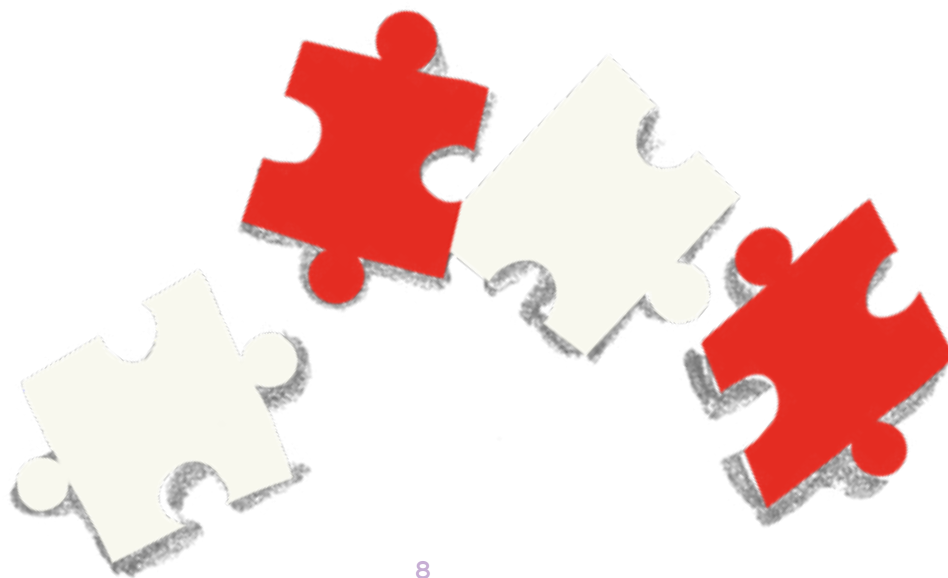
Rodzina zastępcza jako alternatywa dla oddania dziecka do adopcji

Nie możesz sama sprawować opieki nad swoim dzieckiem, lecz oddanie go do adopcji uważasz za zbyt duży krok? Możesz wtedy rozważyć opcję, jaką jest rodzina zastępcza. Gdy Twoje dziecko zostaje umieszczone w rodzinie zastępczej, z prawnego punktu widzenia pozostajesz jego matką. To, komu zostanie przyznana władza rodzicielska, zależy od okoliczności. Jest tu więcej możliwości. Czasami zachowuje ją matka, w całości lub w części, a czasami przechodzi ona na rodziców w rodzinie zastępczej. Pracownik Fiom-u może udzielić Ci na ten temat szerszych informacji.

Są dwa rodzaje rodzin zastępczych:

- Tymczasowa rodzina zastępcza: tymczasowo przejmuje opiekę nad Twoim dzieckiem do momentu, w którym możesz ją sprawować sama.
- Stała rodzina zastępcza: sprawuje ona opiekę nad Twoim dzieckiem zasadniczo do momentu osiągnięcia przez nie pełnoletności. Jeśli byś tego chciała, możemy się zorientować, czy byłoby możliwe umieszczenie Twojego dziecka w Twojej rodzinie lub w Twoim otoczeniu.

W sytuacji, gdy kobieta nie widzi możliwości, by sama wychowywać dziecko, ale chce zachować z nim kontakt, wybór pada przeważnie na opcję, jaką jest stała rodzina zastępcza. W ostatnich latach coraz więcej kobiet dokonuje takiego wyboru.

Umieszczenie w rodzinie zastępczej

Twoje dziecko zostaje przyjęte przez rodzinę zastępczą, u której może zasadniczo mieszkać do osiągnięcia pełnoletności. Ty jako matka (i ewentualnie ojciec) masz z nim kontakt tak długo, jak jest to korzystne dla wszystkich stron. Dobrą stroną takiego układu jest to, że możesz śledzić jego rozwój, możesz zbudować z nim więź i nie przeżywasz bólu ostatecznego rozstania. Dla Twojego dziecka zaś korzystne jest to, że wzrasta w tej samej rodzinie, a oprócz tego poznało Ciebie i ma wyobrażenie o rodzinie, z której pochodzi. Taka sytuacja ma też swoje niekorzystne strony. Nie możesz z góry przewidzieć, jak będzie przebiegać kontakt. Być może będzie to dla Ciebie trudne, żeby widywać swoje dziecko tylko od czasu do czasu. Albo Twoje dziecko nie będzie mogło sobie poradzić z taką sytuacją. Ustalenia dotyczące wizyt zostaną zatem dostosowane do sytuacji tak, by było to w interesie dziecka. Fiom może udzielić Ci więcej informacji na temat umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej jako alternatywie dla adopcji, jak również przyjrzeć się razem z Tobą, jakie rozwiązanie byłoby w Twojej sytuacji najlepsze.

Zachowanie w tajemnicy

Czy zależy Ci na tym, by ciążę, poród i fakt oddania swojego dziecka do adopcji utrzymać w tajemnicy przed Twoim otoczeniem? Możesz to omówić z pracownikiem Fiom-u.

Jeśli oczywiste jest, że zachowanie tajemnicy ma istotne znaczenie, Fiom podejmie inicjatywę, by Twoje dane osobowe zostały zastrzeżone dla osób trzecich, na ile będzie to możliwe. Tak więc Fiom może na przykład zapewnić, by po porodzie, korespondencja dotycząca standardowego badania krwi u noworodka na choroby wrodzone w pierwszym tygodniu życia, w Holandii zwanego hiehprik, nie przychodziła na Twój adres domowy. Pracownik może również zgłosić do Rady Ochrony Dziecka oraz do sądu, by organy te wysyłały korespondencję dotyczącą procedury adopcyjnej na adres Fiom-u. Fiom z kolei zawiadomi Ciebie. Ważne jest, aby wiedzieć, że Fiom stosuje się do przepisów Ustawy o ochronie danych osobowych². Oznacza to, że pracownik Fiom-u ma obowiązek zachowania tajemnicy i nie przekaze tak po prostu Twoich danych osobom trzecim bez Twojej zgody. Gdy zachowanie tajemnicy ma naprawdę kluczowe znaczenie, zaznacz to wyraźnie, by Fiom mógł jak najszybciej podjąć środki zaradcze.

²Jest to ustawa zawierająca przepisy o zgodnym z prawem użytkowaniu danych osobowych

Ojciec biologiczny

Mężczyzna, który spłodził dziecko, a więc jego biologiczny ojciec, ma w świetle przepisów prawnych prawo do udziału w podejmowaniu decyzji. W ostatnich latach ojciec biologiczny coraz częściej uczestniczy w tym procesie. Jednak nie zawsze jest to możliwe. Zdarza się, że kobieta nie chce, by wiedział on o ciąży. Może chodzić o przemoc lub groźby. Kobieta może być również w ciąży z kimś innym, niż partner. Sprawa włączenia do sprawy ojca biologicznego jest ważnym tematem rozmów w czasie trzymiesięcznego okresu przeznaczanego na zastanowienie się i dokonanie wyboru. Należy zawsze rozważyć, co będzie w czym interesie i jakie kroki byłyby najlepsze. Prawa i obowiązki ojca biologicznego zależą od sytuacji. Jeśli chciałabyś dowiedzieć się więcej o tym, jak to dokładnie wygląda w Twojej sytuacji, skontaktuj się z Fiom-em.

Kontakt w przyszłości

Dzieci, których rodzice zrzekli się w stosunku do nich swoich praw i które zostały zaadoptowane, mogą mieć pytania o swoją przeszłość. Wiele z nich chce znać swoje pochodzenie. Należy się liczyć z tym, że Twoje dziecko, jak będzie trochę starsze, może chcieć Cię odnaleźć. Fiom pomaga w takich poszukiwaniach. Gdyby w związku z Twoją ciążą miała miejsce sytuacja wiążąca się z niebezpieczeństwem,

a co za tym idzie, zaszła konieczność zachowania jej w tajemnicy, wówczas rodzice adopcyjni oraz Twoje dziecko zostaną o tym powiadomieni. Ewentualne poszukiwanie będzie wówczas prowadzone bardzo ostrożnie. Być może nie będzie ono nawet miało miejsca ze względu na ryzyko.

Sprzeczne uczucia

Zamiar oddania dziecka do adopcji może wyzwolić wiele emocji. Możesz odczuwać wątpliwości, smutek, wstyd i bezsilność albo ulgę. Być może nie będziesz w stanie ich zawsze zrozumieć, zwłaszcza gdy będą one sprzeczne. A jednak są to normalne emocje i uczucia, które mogą wtedy powstać.

• Wątpliwości

Niektóre kobiety wątpią przez dłuższy czas. Posiadanie wątpliwości nie oznacza jednak, że nie możesz podjąć decyzji. Możesz uznać, że dokonałaś słusznego wyboru, ale z bólem serca. Być może racjonalnie akceptujesz swój wybór, ale emocjonalnie nie. Gdzieś w głębi myślisz sobie: „co by było gdyby...”. Albo wciąż wyobrażasz sobie, jak może być albo jak mogłoby być inaczej.

• Smutek

Oddanie dziecka do adopcji nie przychodzi nikomu łatwo, niemal zawsze towarzyszy temu smutek. Nikt nie chce stać przed takim wyborem. W ogóle nie chciałaś zająć w ciążę i jest Ci bardzo smutno, że

musisz tak właśnie zdecydować. Niektórzy określają to w ten sposób: „To jest jednak Twoja krew, Twoje rodzone dziecko, które oddajesz innym ludziom na wychowanie”. Uświadomienie sobie, że Twoje dziecko już do Ciebie nie należy, może być trudne emocjonalnie. Urodzenie dziecka wpłynęło na powstanie więzi między Wami; Ty jesteś jego biologicznym rodzicem. Oddanie go do adopcji może wywołać u Ciebie poczucie straty, gdyż Twoje własne dziecko nie będzie wychowywane przez Ciebie

• Wstyd/poczucie

winy Kobietom może również dokuczać uczucie wstydu lub poczucie winy. Wstydzą się, że zaszły w ciążę i czują się winne w stosunku do dziecka lub swojego otoczenia. Dlatego niektóre kobiety nie mówią o tym ludziom, którzy są dla nich ważni. Możesz też mieć poczucie odizolowania, ponieważ trudno Ci jest rozmawiać o tym z innymi. Jeśli nikt nie wie o tym, że oddałaś dziecko do adopcji, może to być dla Ciebie trudne.

• Lęk

Niekiedy kobieta znajduje się w sytuacji zagrożenia i nie widzi innego wyjścia, niż oddanie dziecka. Może tak być w przypadku, gdy ma ona na przykład do czynienia z przemocą albo groźbą zabójstwa honorowego. Kobieta może również obawiać się potępienia lub wykluczenia. Lęk może utrzymywać się jeszcze długo po podjęciu decyzji, gdyż kobieta boi się, że jej

tajemnica jednak się wyda.

• Ułga

Może być również tak, że kobieta czuje głównie ulgę, gdyż ma poczucie, że jej decyzja jest najlepsza dla dziecka. Są kobiety, które nie czują więzi ze swoim dzieckiem i doświadczają niewiele emocji. Odczuwają one ulgę, że mogą kontynuować swoje życie bez dziecka.

Tym emocjom i uczuciom poświęca się uwagę w trakcie rozmów z Fiom-em, przed i po porodzie.

Więcej informacji możesz uzyskać pod numerem telefonu: 088-1264900 of albo na stronie www.fiom.nl

Domicilieverklaring – Oświadczenie o adresie do korespondencji

Niżej podpisany/podpisana składa
wniosek o doręczanie korespondencji
w sprawie procedury adopcyjnej na
adres fundacji Fiom.

Ondergetekende: Niżej podpisany/podpisana: .....
geboren op: Urodzony/urodzona w dniu: .....
verklaart hierbij dat zij domicilie oświadcza, że wybiera następujący
kiest bij: adres do korespondencji:

Stichting Fiom
Kruisstraat 1
5211 DT 's-Hertogenbosch

Aldus getekend te / Podpisano w 2018
..... handtekening / podpis

Getekend in het bijzijn van / Podpis został złożony w obecności .....

.....
Senior specialist hulpverlening Stichting Fiom
Starszy specjalista ds. świadczenia pomocy, Fundacja Fiom

because you are not alone